

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fôia, candu concedu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatôria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 60.

BRASIOVU, 16/4 Augustu

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 15 Augustu.

Discussiunile lungi si ostenitorie asupr'a combinatiunii armatei romane s'au inchiaiatu. A in fine momentulu de actiune si pentru omana. Dupa informatiunile ce le avem, a 4-a s'a asediatu deja in nouele ei intru Plevn'a si Nicopoli, unde se va forandandu asia arip'a drepta extrema a osti- e. Cuartierulu generalu alu trupeloru si ocupa positiuni fortificate in giurulu se afla la Pelisialu, unu situatu in reea acelei cetati. Trupele romane au plecatu Nicopoli inca in 7. l. c. Nu scimu deca au atatu spre Plevn'a numai cele 6000, despre ce ne vorbise „Agenti'a Havas“, este inse pro- babilu, ca contingentulu trupeloru romane direse intru Plevnei, va fi pana astadi celu puçinu inca data atatu de mare.

Ni se relatéza din partea corespondintelui nostru, ca spiritulu ce domnesce intre trupele cari au plecatu pe campulu de lupta este escelentu. Caragiosu si cu firm'a decisiune de a invinge séu a cadé cu onóre pe campulu de batalia, a plecatu soldatulu romanu inaintea inamicului. Oficierii romani suntu resoluti a-si implini datori'a pana la cea din urma picatura de sange, ei supôrta cu placere tôte strapatiile campaniei, iubescu tiér'a si urméza devisei: „Fia-care bunu patriotu odata numai 'si face datori'a si acést'a acuma.“ — Domnesce o credintia tare in osténulu romanu ca sôrtea nu va parasi nici de astadata stindartulu romanu. Dé ceriulu se iésa victoriosu din lupt'a gigantica, ce va decide pôte sôrtea resbelului de façia!

Cuartierulu generalu alu principelui Carolu nu mai scimu unde se afla. Mare tacere se observa despre miscarile grosului armatei romane. Nu se scie inca nimicu siguru din acést'a parte. Tôte combinatiuniile ar' fi dér' zadarnice. Pe unde, cumu si catu de insemnatu ajutoriu voru dá romanii trupeloru imperiale russe, vomu aflá in timpulu celu mai de aprópe. Sub impregiurarile de façia nu e nici-decumu probabilu ca celealte 3 divisiuni romane voru remané in neactiune. Chiaru si telegramele diuarielor straine stabilescu numerulu contingentulu romanu la 30,000 ómeni celu puçinu. Asiader' actiunea nu va fi numai partiala.

Se latise scirea, ca soldulu oficieriloru si soldatiloru romani se platesce neregulatu, ca dorobantii se plangu, ca acasa nu li s'a facutu inca munc'a campului, cumu li se promisese. Aceste sciri se desmintu astadi in modu oficialu si se asigura, ca administratiunea a datu ordinu energicu pentru cá comunele se ia asupr'a si sarcin'a cultivarei campuriloru si a intretinerii familieloru aceluor soldati din armat'a territoriala, cari sunt chiamati sub stégu.

Erá mai multu cá naturalu, ca paus'a, care a urmatu dupa bataliile sangeróse dela Plevn'a, va fi mai lunga. Russiloru le trebuie timpu pentru a-si atrage tôte ajutoriele si a-si recomplectá regimentele slabite, ér' turciloru nu mai puçinu timpu le trebuiesce pentru a se prepará la marea batalia ce se asteapta. Tocmai impregiurarea inse ca turcii nu au fostu in stare a luá ofensiv'a pana astadi, dovedesce invederatu, ca russii nu sunt inca nici-decumu sguiduiti in positiunile tari ce le ocupa, ca corpuriloru diferite turcesci nu le-a potutu succede a se uni si a plecá contra Tirnovéi si a Sistovului. Nu mai puçinu naturala e precautiunea, cu care inaintéza russii, de candu au facutu esperiinti'a, ca grab'a prea mare de multe ori strica tréb'a. —

Cuartierulu generalu alu marelui duce Nicolae, care a inspectatu dilele trecute positiunile russesci de lenga Plevn'a, a fostu catuva timpu la Kausmahala, de aici se anuntia, ca va fi stramatatu la

Gornistudeni, care se afla in distantia mica de Kausmahala. Tiarulu a felicitatu pe marele duce cu ocaziunea aniversarii dilei nascerii sale, asigurandulu de deplin'a s'a satisfactiune. Se dice, ca Tiarulu va petrece de aci incolo in cuartierulu generalu alu armatei.

Sosescu necontenitu din Russi'a ajutôrie. Pe la Kili'a au trecut panu in 12 l. c. la vreo 12,000 ómeni, cari se duc totu in Dobrogea. Se mai astépta inca odata p'atati, totu cu aceeași destinațiune. Pentru 13 Augustu au fostu anuntia trecerea a doue divisiuni noue pe la Zimnicea. Gard'a imperiala va aduce deocamdata unu contingentu fôrte considerabilu de aprópe 50,000 ómeni, intre cari 8000 cavaleristi. Pregatirile ce se facu suntu uriasie si fia-care di ce trece, foracá turcii se pôta luá ofensiv'a, este o pierdere mare pentru armat'a sultanului.

Fortiele armatei turcesci se pretiuescu cu totulu cam la 250,000. Osman-pasi'a se aiba la 70,000 ómeni, Mehemet Ali comandantulu supremu din Siuml'a vreo 80,000, Suleiman-pasi'a preste 50,000, ér' Eyub-pasi'a dela Rasgradu vreo 30,000 si princ. Hassan ér' cam atat'a. Se intielege ca aceste cifre suntu fôrte neesacte si variéza dupa colórea diferitiloru reportori. La tóta intemplantia russii voru concentrá la Plevn'a unu numeru multu mai mare de armata, decatu le voru poté contrapune turcii.

Greci'a face preparatiuni grabnice si serióse pentru resbelu. Populatiunea din Aten'a se aduna pe strade, strigandu: „Traiésca resbelulu!“ Guvernulu a cumperatu 6 baterii de ale lui Krupp si 16,000 puscii noue. 12,000 de armata campéza deja la frontiera. In 8 l. c. au plecatu 300 saporiti si 1 bataliune de infanteria la granitia intre aclamatiunile entusiastice ale populatiunei din capitala. — Se pare, ca aliantia d'intre Romani'a, Serbi'a, Greci'a si Muntenegru nu esista numai in colónele diuarielor de di.

Se asigura din nou si din mai multe parti, ca Serbi'a va intrá catu mai curundu in actiune. In privinti'a acést'a s'a executatu o mare schimbare in atitudinea de pana acuma a cabinetului austriacu. Conte Andrássy incepe a se face totu mai interesant.

Pana mai eri inca sustienea press'a inspirata de densulu, ca firma este hotarirea Austriei de a nu suferi cá Serbi'a se se incurce din nou in resbelu si astadi vine organulu contelui, „Pester Lloyd-ulu“, care schimba la feçie mai amaru cá unu cameleonu si ne spune cu cea mai mare flegma, ca guvernulu austro-ungaru e decisu a-si pastrá atitudinea de pana acuma si atunci, candu Serbi'a ar' incepe din nou resbelu cu Turci'a.

Va se dica amu fi ajunsu atatu de departe, incatu cu tôte meetingurile turcesci guvernulu se nu se geneze a marturisi indirecte bun'a intielegere ce domnesce astadi, pôte inca in mai mare gradu cá mai inainte, intre cabinetulu austriacu si russescu. Conte Andrássy se scusa cu aceea, ca acuma, dupace s'a vediutu, ca russiloru nu le succede usioru a tranti pe turci, nu mai pôte esisté temere pentru Austri'a. Turcofilii se credu deja pacaliti, diuariile din Vien'a o spunu pe façia. „Pôte ca va se ocupamu Bosni'a si Herzegovin'a, pentru cá se evitam inriurinti'a Serbiei in acést'a parte“, dicu oficiosii. Intalnirea imperatiloru la Ischl aduce fructele sale. Nu va trece multu si „politi'a de impartieála“ se va desvelu inaintea lunei uimite. Lordulu Beaconsfield inca a declarat spre spaim'a tuturoru turcofililoru, ca cabinetulu englesu are incredere in intentiunile Russiei. Diplomatii nostri 'si-au schimbatu perulu preste nópte. —

Despre divisiunea Gurko relatéza unu corespondentu a lui „l'Orient“:

„Hainkioi, 9 Augustu. Generalulu Gurko,

informatu despre aceea, ca Suleiman-pasi'a inaintéza in contra s'a cu putere mare, a creditu de necesariu a parasi deocamdata Eski-Zagra si Jeni-Zagra. Inainte de a se rechiamá trupele sale, a datu ordinu a se taiá drumulu de feru dela Hainkioi cu vreo 6000 ómeni, lasandu defileulu dela Sipe'a, care nu e de luat, in padi'a ducelui de Leuchtenberg, sub a caruia comanda sunt doua escadróne cazaci, unu escadronu de dragoni, legiunea bulgara, doua regimente de infanteria si artileria in mare cuantitate.

Tôte mergu bine de partea acést'a; pierderea localitatiloru Jeni-Zagra si Eski-Zagra nu are nici o importantia strategica. A fostu fatala numai pentru populatiunea bulgara, care a caditu jertfa neimpacatiloru turci reintorsi in locurile aceste. Tóta valea dela Tundja e aprinsa: turcii ardu totu ce e alu crestiniloru. Din inaltimea, unde me aflu, asistu la acést'a esecutiune in massa de ómeni si de lucruri, pentru-ca turcii nu se multumescu a arde, ei omóra totu ce se presenta, barbati si femei, batrani si copii. Se dice, ca numerulu victimelor se urca la 25,000. Eski-Zagra arde; Eski-Zagra numai esista. Au aruncatu focu in biserici, in scóle, insultandu, violandu pe invetiatoresce, sugrumandu pe elevi; turcii au aprinsu apoi spitalulu, unde se aflau 800 bolnavi si vulnerati, cari au arsu toti de vii, toti dela celu d'antaiu pana la celu din urma. — Pén'a 'mi cade din mana si refusa de a descrie tôte orrorile, a carui martoru sum. Populatiunea fuge in spaim'a cea mai mare, inaintea armatei lui Suleiman-pasi'a si trece Balcanulu fora a se opri, fora a se uitá inderetulu ei. Gabrov'a si Tirnov'a sunt pline de refugiatu mai de totu goli, lesinati, ne mai potendu se resufe. Nici odata nu s'a oferitu ochiloru mei unu spectacolu mai de plansu!“ —

Despre arnat'a gen. Zimmermann din Dobrogea scrie corespondentele „Romanului“ dela Cernavod'a 7 Augustu: „Cuartierulu generalulu Zimmermann se afla la Cernavod'a, ér' grosulu armatei sale, compusu din corpulu 14-lea si doue divisiuni din corpulu 4-lea, cari au luat parte in lupt'a dela Plevn'a, ocupa o tabera la departe de optu chilometri de Cernavod'a, pe nesce inaltimi fôrte bine situate. Positiunea, ce ocupa astadi corpulu lui Zimmermann, este fôrte avantagiósa; loculu este fôrte sanetosu si are si o apa curgátóre, pe candu positiunea, ce ocupá la Mejdie cu doue septemani inainte, erá fôrte desavantagiósa; lipsá apa buna de beutu si se ivisera si bóle. La Mejdie s'a lasatu numai o garnisóna de doue regimente. Kius-tenge este ocupata de doue regimente si cinci baterii. Drumulu de feru intre Cernavod'a si Kius-tenge functionéza regulatu si face unu insemnatu servitiu russiloru.

Operatiunile militare ale trupeloru generalulu Zimmermann se marginescu la simple recunósceri facute de detasiamente de cavaleria si de cazaci. Este inca probatu, ca nici o miscare ofensiva nu se va face, pana ce mai antaiu nu se va luá Rusciuculu. Intre cazaci si cerchezi se facu adesea recunósceri. Mai totudéun'a cazacii aducu, in urm'a recunósceriloru, trofee in arme si cai. Tôte, cate s'au disu in privinti'a operatiuniloru asupr'a Silistriei, sunt neesacte. Sunt asemenea neesacte si cele ce s'au disu despre respirea fortieloru generalulu Zimmermann. Faptulu, ca se tramitu dese detasiamente pentru recunósceri, cari adesea inaintéza cu multa indresnéla la distantie mari, a facutu pe multi se créda, ca fortiele de aici ar' fi imprastiate pe o mare intindere. Acésta credintia erá gresita. Fortiele lui Zimmermann sunt totu concentrate.“

Totu „Rom.“ aduce urmatórele din Salci'a, 22 Iuliu 1877: „Nu credu a nu ve face placere comunicandu-ve ca in nópte de 17 spre 18 Iuliu s'a facutu o inspectare a ante-posturiloru nóstre,

aflate la estrem'a drépta. Toti soldatii au fostu gasiti indeplinindu-si cu santienia datoriele, că nesce bravi si viglenti aperiatori ai tieriei. Inspec-tiunea a fostu terminata pe la 3 1/2 óre diminiéti'a. Soldatii suntu acuma mai bine nutriti, multi inse ar' preferi panea in loculu malaiului ce li-se da. Moralulu trupeloru este asemenea escelinte. Dér' pentru a poté fi mantienutu acestu moralu, n'ar' trebui se se mai tiena trupele multu timpu in ne-actiune. . .

La 20 Iuliu, turcii stabiliti la Novoselo au fostu bombardati de artileria n'óstra. Tóta nóptea si tóta diu'a de 21 Iuliu ei torturasera pe locui-torii chrestini din acestu satu; se audiau típete de desperare, la o departare de 2 kilometri. La 21 Iuliu turcii au inceputu a trage asupra trupeloru dela Cetatea. Li-s'a datu aceea ce cautau, ca-ci indata bateri'a romana le-a respunsu, si inca cu multa eficacitate, pentru ca dupa mai multe focuri din partea n'óstra, focurile turcesci au incetatu."

Meetinguri si contra-meetinguri.

Un'a din aparitiunile cele mai serióse in viéti'a de statu austro-ungara, care intodéun'a a datu destula materia de profunda cugetare barba-tiloru de statu, este diversitatea flagranta ce dom-nesce intre ideile, simtiemintele si aspiratiunile popóreloru din acestu imperiu. Déca esista vreo societate in care se atingu extremele, atunci acést'a e de siguru societatea care constituie mo-narchi'a n'óstra. Luptele interióre de dieci de ani, nenumeratele experimente ce s'au facutu cu modulu de guvernare, pana astadi inca n'au fostu in stare a aduce o consonantia, o armonia órecare intre toti acei factori, dela cari depinde desvoltarea libera si paciuita a statului. Nemultumirea intre popóre in locu se scada, cresce invederatu din di ce merge si cei ce au fostu chiamati prin nesce impregiurari deosebitu favorabile la carma, la care se afla si in momentele critice de faci'a, trebuie se-si marturisésca nu numai o singura data pe di, ca adeverate, prea adeverate au fostu cuvintele respiccate anulu trecutulu de catra ministrulu Marei Britanie Lordulu Derby care a disu ca: „Sistemulu dualisticu, departe de a favorisá o politica agres-siva si întreprindietóre, face inca pentru Austro-Ungari'a greutatile mai mari decatu ar' fi atunci, candu situatiunea interna a monarchiei ar' fi alt'a."

Déca s'ar' fi mai afiatu vreunu omu cu ju-decata obiectiva, carele se se fi indoitu despre adevverulu acestoru cuvinte, evenemintele cate s'au desfasiuratu de unu anu de dile in laintrulu mo-narchiei ar' fi trebuitu se-lu convinga, ca a fostu amaru insielatu. Greutatile interióre cu cari se lupta astadi statulu austro-ungaru incepu a im-bracá unu caracteru totu mai periculosu. Candu unu curentu de idei rapesece cu sine unu poporu intregu, care possede pre lenga acést'a o rara potere de imaginatiune, candu altu curentu cu totulu opusu acestui'a stapanesce mersulu cugetarei altoru popóre din vecinatate, candu aceste popóre se afla preste acést'a sub coperisiulu cladirei unui si aceluasiu statu si suntu prin urmare avisate la o comuna conlucrare in interessulu conservarei acestui edificiu, — este greu de a tiené cumpen'a, de a ecuilibrá poterile ce se manifesta in statu. Problem'a acést'a i incumba astadi contelui de Andrassy si nu ne este nóua datu de a esaminá modulu in care ar' poté se fia mai bine deslegata. Deocamdata inse nu potemu nici-decumu invidiá pe ministrulu nostru de esterne pentru activitatea s'a, in mediulocu contradiciloru, de cari se vede caprinsa tóta viéti'a interióra a statului. Dlu de Andrassy, care prin personalitatea s'a marcata, inca nu puçinu contribuie la asprirea aceloru con-tradicieri, credemu ca nici nu va fi in stare se resiste pentru durata valuriloru cari se ridica asu-prai din diferite parti contrarii, si stau se-lu rap-esca cu sine in fia-care momentu.

Inca nu s'a asediatu bine turburarea ce au fostu produs'o demonstratiunile din Budapest'a cu softalele turcesci si contra-demonstratiunea, cu care au respunsu croatii din Agramu, si éca ca din nou si inca mai intensivu se repeta strigarile „josu cu russii!“ — „mórte turciloru!“ Buda-pest'a si Zagrabia suntu cei doi poli contrari, cari se combatu astadi cu vigóre — in meetinguri. Nu pentru prim'a óra caramboléza curentulu ide-i-loru din capital'a Ungariei cu acela din capital'a Croatiei. Fost'a unu timpu nu prea departatu, de trista aducere aminte, in care aceste doue centre opuse s'au combatutu chiaru cu arm'a in mana. Tocmai pentru acést'a inse trebuie se atribuimu astadi cu atatu mai mare importantia celoru ce se

petrecu in adunarile de poporu diu Ungari'a si Croati'a.

Nu este numai o simpla intemplantare, ca de cate ori 'si-au ridicatu maghiarii vocea in favórea Turciei, de atatea ori li s'a respunsu diu partea Croatiloru prin manifestatiuni de simpathia pentru popórele chrestine din Orientu, prin condemnarea la mórte a imperiului otomanu. Mai eri inca aceste enuntiatuni erau facute si de o parte si de alta cu órecare reserva, impusa de respecte faci'a cu politic'a de neutralitate, ce-o observa inca Austro-Ungari'a. — Astadi si acést'a reserva a incetatu. Vreo treidieci de meetinguri maghiare au primitu resolutiuni, in cari se pretinde, cá Austro-Ungari'a se redice arm'a imediatu pentru aperarea Turciei. Alte diece adunari de poporu s'au declarat pentru integritatea Turciei, contra Russiei, lasandu guver-nulu alegerea momentulu de intrare in actiune. Afara de Budapest'a li s'a datu inca multoru orasie insemnate din Ungari'a si chiaru din Transilvani'a, (Clusiu si Muresiu-Osiorheiu) ocaziune de a declara resbelu russiloru si de a cere interventiuinea mo-narchiei pentru turci in resolutiuni care de care mai infocate. Cine erá se respunda la tóte aceste acte provocátóre?

Déca ar' fi, precumu nu este, libertate de intrunire pentru toti, — sute de meetinguri slave si romane ar' fi inadusitu strigarile corifeiloru tur-cofilu prin declaratiuni de simpathia pentru popó-rele chrestine. Vedemu inse ca dintre toti numai croatiloru, cari se bucura de unu gradu insemnatu de autonomia, le-a fostu datu a formulá intr'unu contra-meetingu arangiatu in Agram dorintiele loru care in partea cea mai mare, suntu totodata dorintiele precumpanitórei majoritati a populatiu-niloru din Austro-Ungari'a. Éca motiunea adop-tata de catra intrunirea din Agram:

„Intrunirea e convinsa, ca pe catu timpu va esistá imperiulu otomanu, starea de lucruri barbare si aposarea natiuniloru chrestine din Orientu nu voru poté fi inlaturate.

„Intrunirea e convinsa asemenea, ca imperiulu otomanu in Europ'a nu numai n'are ratiune de a mai esistá, dér' trebuie se péra indata ce se va recunósce natiuniloru chres-tine o esistentia autonoma. Si de óre-ce acele natiuni staru-iescu necurmatu se sdobésca secularulu jugu turcescu, in contra carui'a si croatii au luptatu sute de ani, astufeliu intrunirea esprima cele mai calduróse simpathii pentru na-tiunile, cari lupta pentru libertate. Ea esprima aceleasi simpathii pentru Russi'a, care, cá aliata a monarchiei Austro-maghiare, a oferitu spriginulu seu binevoitoriu aceloru na-tiuni si pentru aceste cuvinte croatii dorescu, cá armele chrestine se reiésa victorióse.

„Intrunirea in fine, e pe deplinu convinsa, ca inter-essele Austriei nu voru fi jicnite prin apunerea Turciei, ci din contra prin acestu faptu i se va deschide unu campu fertilu pentru a-si inaltá prestigiulu politicu si economicu.

„Astufeliu intrunirea nu crede, ca Austri'a 'si va re-dicá arm'a pentru aperarea Turciei, ci numai pentru a-si ocroti interesele, cari totuodata sunt si ale Croatiei, si ca va restabili catu mai curendu regatulu croatu prin unirea Croatiei - Dalmatiei - Slavoniei si prin anesarea Bosniei si Erzegovinei."

Acestei motiuni propuse de prof. Voinovici a premersu o declaratiune de precautiune a depu-tatului Folnegovici, care a disu ca panslavismulu ar' fi numai o ideia nascocita din partea acelora, cari nu se incredu de ajunsu in poterea loru de viéti'a si a adausu apoi, ca fia-care nuantia slava voiesce a trai o viéti'a propria, ér' nici-decumu nu voiesce a se contopi intr'unu elementu care i-ar' rapi caracterulu seu specificu nationalu. S'in ade-veru, ca nu a fostu superflu a face o asemenea declaratiune intr'unu momentu, in care se esprima speranti'a, ca vechiulu regatu alu „Croatiei unite“ se va restabili, nici in Vien'a acést'a motiune nu a potutu face tocmai buna impressiune si unu organu oficiosu, care de altmintrea are óre-care slabitiune pentru croatii, se mira acuma de naivi-tatea loru politica. Atatu in Ungari'a, catu si in Croati'a, ómenii paru a perde din vedere, scrie „Fremdenblatt“, ca imperiulu mai are o alta parte dincóce de Lait'a, fora a careia invoire nu se va cheltui unu singuru florinu si nu va fi ertatu se se puna in miscare unu singuru omu, apoi adauge: Noi, cei din Cislaitania nu avemu nici unu motivu spre a ne face cheltuieli de dragulu simpathiiloru ce le au maghiarii pentru fratiu loru „turanici“, dér' totu atatu de puçinu ne potemu crede obli-gati a ne espune pentru mistic'a „Croatia unita“, de care s'a vorbitu in Zagrabia si a carei hotare inca nu suntu de locu precisate.

Éca de odata trei curente opuse in viéti'a de statu austro-ungara. Se mai vorbimu si de altele? In asia numit'a Cislaitania s'au intredisu doua

meetinguri, unulu turcofilu alu poloniloru di Lemberg si altulu antiturcescu aiu sloveniloru di Laibach. Polonii cu tóta intredicerea totu s'au adunatu, strigandu: „Se traiésca Poloni'a, pira Russi'a!“ Nu scimu ce au facutu slovenii, ei nu voitu se arangieze unu contra-meetingu, dér' me-gimulu, dupace a opritu adunarea din Lemberg, nu le-a potut'o incuviintiá nici pe a loru. In Translaitania numai maghiarii si croatii sunt liberi a face politica orientala in adunarile loru, in Cis-laitania meetingurile sunt cu totulu oprite; inca in Ungari'a si Transilvani'a nu ne-a fostu ertatu a formá comitete pentru ajutorirea soldatiloru ro-mani raniti, cu cuventu ca acést'a ar' compromie neutralitatea Austro-Ungariei; dincolo in Cislai-tania, in partea cealalta a imperiului, se definiése neutralitatea cu totulu altfelu si ministeriulu le acolo a trebuitu se recurga la unu altu motivu fórté de nimicu, candu a creidutu a face unu alu vitiu regimelui ungaru refusandu cererea statulu loru romani din Vien'a de a le incuviintiá con-tetulu centralu, ce'lu formaseru cu scopulu ac filantropicu. — Sunt inse legiounu cont cari se manifesta mai pe fiecare di in statu austro ungaru. Unu curentu imping alaltu, unu meetingu restórna pe altulu, sunt agitate. . . hi! Turci'a, hi! Rusi'a, adeveru, contele de Andrassy nu este nu de invidiatu.

Din nordulu Transilvaniei, 8 Aug. 1877.

Meetingurile maghiariloru in favórea turciloru pe a noi au facutu o impressiune fórté neplacuta. Nu din asa ca ne ar' casioná ceva spaima gur'a cea mare a ungariloru — ferésca ceriulu! — ci pentru ca se discusa a noi lumei ca in tierile de sub coron'a santului Stefanu n' esistá o simpathia exclusivu turcesca. Ei 5 milióne voiescu a aretá, ca tóta tier'a de 15 milióne simte cu turcii. — Apucaturi de aceste, cari unei natiuni potu sei servésca numai spre mare dauna in viitoriu, desi in fine sunt ridi-cule, totusiu producu o impressiune rea intre popórele ne-maghiare. Cele 10 milióne deplóra tactic'a cea sireata a ungariloru. Cele 10 milióne de diverse nationalitati, intre cari cea romana de 3 milióne, protestéza contra tandintiei compatriotiloru maghiari de a dá manifestatiuniloru loru turcofile unu caracteru universalu, de a demonstrá in numele tierii întregi. Turculu e despotu, barbaru, nu intielegemu cumu de se alipescu de elu maghiarii? Nn se temu ei de judecat'a lumei civilizate? — Turculu de secolu a impilatá si a suptu munc'a popóreloru din peninsul'a balcanica, si totusi maghiarulu, care se lauda a fi liberalu, sare si típa, candu acea dominatiune barbara e in pragulu apunerei? Arme, striga ei, se ajutamur turciloru! Si pentru ce? Ca interessu au ei, cá despotismulu turcescu se domine in se-cululu alu 19-lea? . . .

. . . Iubimu tier'a n'óstra, ca-ci aci au fostu impamen-tenti stramosii nostri inca la 100 d. Chr. o iubimu pentru ca aci sunt asiediate ósele stramosiesci, frante in lupta pentru ea, o iubimu, pentru-ca e patri'a n'óstra tocma cá si a maghiarulu. . . De va pretinde patri'a n'óstra se o ape-ramu, o vomu aperá; dér' pentru Dumnedieu, nu cereti se simpathisamu cu turcii, se ne aprindemu de dragulu despo-tismulu musulmanu; — pentru-ca scrisu este se píera des-potismulu turcescu intocm'a cumu pieré intunereculu la re-saritulú sórelui, se se stínga cá fumulu si se se topésca cá cér'a de faci'a focului. . . Inzedaru maghiarii facu de-monstrari turcofile, cá prin acelea se silésca moralicesce pe guvernulu la actiune in favorulu Turciei, ca-ci guvernulu Ma-jestatii Sale nu va poté nici unu momentu desconsiderá de-rintiele maioritati precumpanitóre a popóreloru austro-ungare, ale slaviloru, romaniloru si chiaru ale nemtiloru, ne va poté uitá, ca iubitulú nostru monarchu o parintelu ne numai a 5 milióne, ci a 36 milióne supusi, din cari celu puçinu 26 cauta cu bucuria la liberarea popóraloru Bal-canului!

Déca romanii si slavii din Ungari'a si Transilvani'a s'ar' apucá si ei se tiena meetinguri, cei'a in favorulu ro-maniloru, cestia in a russiloru, ce ar' dice maghiarii? Po-liti'a 'si-ar' jocá rolulu, arestari de turburatori ai liniscei publice, de emissari muscalesci etc., ar' fi la ordinea dilei. Ei facura colecte tóta érn'a pentru turci, in fiacare orasiu erá comitetu spre acelu scopu, candu pe de alta parte nóua ne stersera comitetele, cá se nu ne fia posibilu a dá aju-toriu fratiloru nostri. — Déca amu face meetinguri, amu compromite neutralitatea statului; maghiarii potu face ori-ca, noua totulu ne este intredisu. — Éca egalitate inaintea acelorasi legi! . . .

. . . Candu turcii se opuneau la tóta Europ'a, ne-primindu sftarele ei — 'mi venea de multe ori in mente axiom'a: „Quem perdere vult Jupiter dementat.“ „Y."

Eisenstadt, 6 Augustu 1877.

Onorate dle Redactoru! Déca spatiulu fóiei, ce redi-geți, ve va concede, binevoiti a dá publicitatii unele date

regimentulu de infanteria Nr. 50, cari credu ca nu ar
de prisos a se aduce la cunoscint'a publicului romanu.
Regimentulu susu numitu cu puçina esceptiune e compusu
numai din romani, cari au seceratu in tempu de resbelu
colorii stralucite, pentru cari stégulu regimentului si pórtá
medali'a de aur, ér' in tempu de pace au sciutu se in-
destulésca totdeauna pe superiorii sei. — Déca antecessorii
astrii au sciutu a se portá astfelu, noi cei de presente
ca nu amu remasu inderetu. Regimentulu nostru nici pentru
tempulu de pace din urma nu s'a aretatu mai puçinu demnu
de aceleasi laude, cari le a si castigatu dela toti superiorii,
cá i-au facutu inspectiunea pana acuma. Dér' ce e mai
multu, fii regimentului, pre lenga diligint'a loru pentru
cultur'a militara au consacratu si multe óre libere pentru
a face o surprindere fórté placuta superioriloru.

Asia in 10 Iuniu, care fú chiaru o di de domineca,
facindu aici comandantele de divisiune, pe lenga primirea
servitiei, ce i s'a facutu din partea corpului oficerescu, fii
regimentului in numeru de 24 insi, sub conducerea unui
sergente, in costumuri nationale, 'lu surprinsera cu fru-
scululu jocu romanescu „Calusieriulu“, jocatu in
circulu casarmei, la care Escelenti'a S'a a asistatu pana in
cá plinu de uimire vedindu miscari atatu de regulate si
precise. Intre cetatiani, care inca fú de façia, se audiá
admiranduse: „acestu jocu e magnificu, fórté regulatu, picioréle
sunt portate cá de o masina.“ — Fininduse joculu, comandá
Esc. S'a pentru fiecare fecioru 1/2 litra de vinu.

In diu'a urmatóre se facú o manevra, cu care Esc.
S'a si exprima deplin'a s'a satisfaciune. La 9 Iuliu veni
Esc. S'a MC. Packeni, care esaminandu bataliunile
Nr. 2 si 3 si exprima indetulirea chiaru in limb'a romana
ca „bene fostu“. Nesciundu mai multu romanescu puse pe
un domnu oficeru se spuna fecioriloru, ca a fostu indetulu-
tu. — In urma la 27 Iuliu st. n. avuramu bucuri'a a vedé
in garnisón'a nóstra si pe Alteti'a S'a archiducele
Albrecht, carele ordoná pe diu'a proxima 28 Iuliu o
manevra in directiunea satului Trauersdorf. — La órele
11 se si incepú manevr'a, care a duratu pana catra
órele 11. Dupa finirea manevrei formanduse bataliunile
Nr. 2 si 3 in massa, aduná Alteti'a S'a pe oficerii regimentului
in giurulu seu si le dete judecat'a urmatórie: „Precisiunea
manevrei de astadi, conducerea ómeniloru in unu terrenu
ocupatu numai prin semne, precumu si tienúta soldatiloru
e unu documentu, ca atatu dnii oficeri catu si soldatii s'au
ingrigitu cu o diligintia mare de cultur'a loru militara, si
ca fiecare-si cunósce chiamarea s'a de ostasiu bravu, asia
incatu nu am de a face nici o observatiune, ci sum fórté
satisfacutu si trebue se 'mi exprimú numai laud'a pentru
bravulu regimentu, pe care am invetiatu a'lu cunósce in
tempu de resbelu. Inainte de ce ati merge dér' catra Tran-
silvani'a, am venitu se-mi iau inca unu remasu bunu.
Asiadér' adio domnii mei!“ *)

Déca belliducele celu de antaiu alu Austriei recunósce
bravur'a ostasiului romanu, ce potu se mai dica aceia, ca-
roru nu li s'a datu inca ocaziune a'lu cunósce, séu cari au
cuprindere marginita despre unu soldatu? —

Unu ostasiu.

Campeni in 4 Augustu a. c.

Onorate domnule redactoru! Amblandu dilele
trece prin Turd'a in afaceri private, unu amicu
'mi comunicá unu articulu, aparutu in diuariulu
„Haladás“ intitulatu: „Ördög üró román papról
beszél vidékünk“. — Marturisescu, ca flécurile
ce le aducu diariile maghiare pe intrecute spre
a-ne inegrí, cá pe nesce arme prea desu si prea
prostolanu intrebuintate, nici ca le mai consideru,
déca inse notiti'a mai susu amintita totusi m'a
facutu se me interesedi de dens'a, este parte mo-
tivu personalu, — parte un'a scena comica intem-
plata din acestu incidentu.

In notiti'a publicata: „Ördög üró román
pap“, cá atare se amintesce preotulu din Sant-Mi-
haiu de lenga Turd'a, — adeca tatalu subscribulu
preotu gr.-or. in servitiu de 40 ani. Póte mi-s'ar'
imputá nemodestia, candu m'asiu cercá ai enumerá
servitiile si meritele facute pe terenulu modestu
cá preotu intr'o comuna, ai carei locuitori, prin
explicarea falsa a legi, si dupa eliberarea iobagi-
loru din anulu 1848, totu iobagi au remasu, cu
acea deosebire, ca prestatiunile s'au intreitu, de nu
indicatu, asia incatu luanduli-se locurile din afara
numai pentru un'a casa — pardonu: huruba — si
puçina gradina prestau domniloru pamentesci cate
60—70 dile de lucru, firesce totu vér'a. Lasu
dér' neatinsce acele merite, pana dóra vr'o péna,
care nu va poté fi numita interessata, va pune
deoparte datin'a eredita dela strabuni: „Mai bine
a face, decatu a descrie cele facute;“ nici ca do-
rescu publicarea acelor'a din interessu privatu ori

*) Totu cu acésta ocaziune a premiatu A. S'a pe
sergentii Dumitru Furdinu si Ioanu Olteanu, cari au fostu
luatu parte la batali'a din 24 Iuniu 1866 dela Custozza,
cu cate 10 fl.

ambitiune, — ci numai pentru de-a documentá ca
sagetile veninóse de calitatea celei din cestiune
suntu indreptate contra progrésului nationalu bi-
sericescu.

Incatu suntu adeverate cele coprinse in „Ha-
ladás“ voiu aretá mai josu, dupace voiu face cu-
noscutu scen'a comica promisa. — Subscribulu,
cá interessatu, indata dupa cetirea acelu articlu
voindu a face pasii necesari spre a trage la res-
pundere pre scriitoriulu corespondintiei cá pe unu
defaimatoriu si mistificatoriu alu adeverului, —
m'amu presentatu la redactorulu subscrisu in acelu
diariu cá responsabilu Volez B., spre a eruá nu-
mele respectivului corespondente.

Ve marturisescu, ca-mi adunai tóta scienti'a
din limb'a maghiara spre a me poté adressá cor-
rectu façia cu redactorulu unui diariu maghiaru.
Sciendu, ca redactorii foiloru periodice suntu
factorii principali ai inteligintiei unui poporu. —
Me presentaiu si me recomandai numitului dnu
redactoru in limb'a maghiara, si totu-odata 'i
comunicaiu si scopulu visitei mele. — Ce se audi
inse? Densulu 'mi spune in limb'a germana ca nu
scie unguresce (!) Nu-mi potui tiené risulu la asta
descoperire frapanta, asia incatu si lucratorii din
tipografia se mirau ce m'a ajunsu, cá de odata
din seriozitate se trecu in risu cu hohotu? Nu
sciu inse óre mirarea loru a fostu mai mare, ori
a mea. Destulu ca dela redactorulu unui diariu
maghiaru am auditu: „Nichts ungarisch“. Si apoi
ce erá de facutu decatu a o întorce pe nemtia? —
O facui, — dér' éca altu obstacolu: — Domnulu
redactoru aude greu. Ce se facu, se strigu tare?
Nu, cá nu cumva se venu in suspitiune, ca m'am
dusu cu sfada asupra redactiunei, — m'am pusu
dér' la mésa si 'mi am scrisu rogarea pre charthia,
firesce in limb'a germana.

Acum intielegandu rogarea 'si exprima parerea
de reu, atatu asupra intempleriei, catu si in acea
privintia, ca densulu nu-mi poté dá nici un'a des-
lucire din cauza, ca nu densulu este
redactoru, ci numai se subscrie cá
redactoru, fiindu-ca redactorele adeverate inca
n'a capetatu congessiune dela ministru, cá se póta
se se subscrie cá redactoru. Asia me indrumá la
acela si mi-lu si numi. — Credu, ca l'ati gaci si
déca nu vi-l'asiu spune eu: me trimise cu rogarea
la redactorele diuariului, dlu inspectoru de scóle
in comitatulu Turd'a-Ariesiu Moldován Gergely!

Vedeti, dle redactoru, cum se redactéza si de
cine diariile, ce in continuu ne calumniéza; de
nesce ómeni, care mai deunadi cerea, ma pretindea
ca dlu dr. Silasi professoru la Universitatea clau-
diopolitana (clusiana), se fia alungatu din postu,
ori dóra si dela privirea sórelui din caus'a scornita
totu de dlu Moldován Gergely, ca numitul dnu
professoru ar' fi avutu cutezantiá de a scrie cate
ceva in Gazeta, si éta totu elu, cá amplotiatu ins-
pectoru regescu de scóle, pre ascunsu redactéza
diarie, si inca ce diarie, de dómne feresce!

Dupa descoperirea aceea me recomandu si esu,
abdicandu totu-odata de propusulu de a trage pre
redactoru séu pre corespondinte in cercetare, din
motivu ca redactorele subscrisu respundiatoriu, cá
unulu ce nu scie ce face, ci numai subscrie orbu,
inaintea mea e nevinovatu; cu actualulu redactoru
nu voiu se am nimicu, pentru-ca atatu densulu,
catu si noi toti scimu motivele tienutei densului,
si éra si nu voiu, cá densulu se póta trece de
martiru a improscatureloru ce le face contra nati-
unei si pre placulu altor'a, inmultindu-si astfelu
meritele (?).

In ce privesce cestiunea „Scótereí draciloru“,
in scurtu amintescu, ca aceea e o scornitura mali-
tiósa, si totulu se reduce la atat'a: ca preotulu
calumniatu servesce liturghi'a, face maslulu si alte
servitii divine conformu dogmeloru si ritului, la
ori si cine 'lu recéca, si inca cu pretiu bagatelú,
apoi spre acestu scopu este recercatu de romanii
de ambe confessiunile, apoi de romano-catholici, re-
formati si unitari. — Preotii de tóte confessiunile
intre densii si dignitarii, possessorii mari, magnatii,
amplotiati, oficerii, negutiatorii, cetatienii si econo-
mii, mai toti de alta confessiune si nationalitate.

La recercare este datorint'a preotului a face
rogatiuni, inse cu acésta credu, ca nu gresiesce
nimicu, ci déca respectivii credu, ca scóte draculu
din ei, fie-le loru dupa-cumu credu!

Rele tempuri amu ajunsu!

A n a n i ' a M o l d o v e a n u ,
advocatu.

Valcele (Előpatak) 10 Aug. 1877.

Onorate domnule redactoriu! In façi'a atatoru
evenimente mari, ce se petrecu astadi, abia credu,

ca va mai remané spatiu in „Gazeta“ pentru co-
respondintie de pe la bai. Cá publiculu romanescu
totusi se afle ceva si in estu anu despre Valcele,
ve rógu a dá locu acestoru catoru-va siruri:

Óspeti preste totu suntu puçini. Romanii din
Transilvani'a si Romani'a totusi in proportiune
suntu reprezentati binisioru. Viéti'a sociala dér'
ni-o camu facemu noi insine aici catu se póte mai
placuta.

Ce se tiene de celelalte recerintie, avemu
lucrul principalu — ap'a. Binefacatóri'a apa a
Valceloru multumesce pre totu omulu, care vene
aici si o intrebuintéza in modu corespundiatoriu
patimei, de care suferé. E una adevrata binefa-
cere pentru omenime, ca veteranulu medicu, dlu
Basiliu Szabó si in estu anu, cá totu-déun'a de
vr'o 20 de ani e aici si publiculu se întorce cu
tóta increderea catra densulu, carele dupa atat'a
praca intru cunóscrea si aplicarea apeloru mine-
rali de aici, da cele mai folositorie inviatuni.
Suntu inca si alti medici teneri, peregrinati aici
pre tempulu sesonului, cari experimentandu se
silesce a studiá si aplicá ap'a. Acestor'a in inte-
ressulu omenimei patimitórie le dorimu, cá se
studieze perfectu natur'a si modulu corespundiatoriu
de aplicare alu acestui adeveratú izvoru alu ta-
maduirei.

Comfortu inca e in Valcele. Vr'o patru óspeti-
tarii bine etablate 'si facu concurentia un'a-altei'a.
Capetamu bucate bune si nu scumpe. Comunicatiu-
nea inca e corespundiatórie. Post'a comunica in
tóte dilele cu lumea larga si avemu si statiune
telegrafica cu servitiu de di.

Casin'a numai intratatu nu ne multumesce,
ca domnii compossessori ai bailoru unu unicu
diurnalu romanescu au prenumeratu. „Unulu pentru
altulu“ si si acésta raru 'lu potemu vedé in ca-
sina. In respectulu acésta amu intrebá pe dnii
compossessori, ca óre unii séu altii dintre óspeti
nu voru privi acésta cá desconsiderare a publicu-
lui romanescu, fora de care Valcelele totu-déun'a
au caditu in deficitu?

Camu asia sta tréb'a si cu music'a, care au
adus'o domnii compossessori din Satmariu, Ea
canta si romanescu, numai catu la tóte piesele ro-
manesci esecutate de dens'a le lipsesce — rán-
cediél'a.

Acestea amu aflatu cu cale a-le notá aici din
punctulu de vedere alu nostru, cari façia cu in-
frunsetiarea bailoru si a locurilor de preambulare
amu fi mai indulgenti.

G.

Incunoscintiare.

Inteligenti'a romana din Seghisiór'a avendu in vedere
scopulu celu maretiu si frumosu alu „Associatiunei transil-
vane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“,
avendu mai departe in vedere, ca despartimentulu alu
21-lea alu susu amintitei Associatiuni transilvane, carele
cuprindea in sine impregiurimea Sighisiórei, din impregiurari
nefavorabile a incetatu a functiuná inca cu espirarea anului
1873, decise in consultarea ei avuta in 5 Augustu st. n.
reactivarea acelu despartimentu si totu-deodata luá de
conclusu cá, comunicanduse acésta inteligentiei de pe teri-
toriuulu cercului Sighisiórei, se se otarésca o di anumita
pentru intrunirea acelei inteligentiei loco Sighisiór'a. S'a sta-
bilitu deci cá di de intrunire diu'a de 29 Augustu st. v
anulu curentu.

Se invita dér' fiecare romanu inteligentu si iubitoriu
de interessulu publicu cá se binevoiésca a se infaçiosá in
diu'a de 29 Augustu st. v. in biseric'a romana din
Sighisiór'a, unde se va tiené conferint'a pentru scopulu mai
susu indicatu.

Sighisiór'a, in 10 Augustu st. n. 1877.

Zacharie Boiu, prot. localu,
presiedinte ad hoc.
Basiliu Cernea,
secretariu ad hoc.

Noutati diverse.

— (Art'a de maghiarisare.) Sub
titul'a acésta aduce o fóia germana urmatórea
istorióra: „Comun'a Kis-Löd, ascunsa in ver-
déli'a padurei de Bakony, are insusirea, ca pe
lenga totu numele ei teribilu maghiaru cuprinde
exclusivu numai familii curatu germane. Ómenii
harnici de aici se ocupa cu taiatulu de lemne si
cu carausie. Sunetulu securei si pocnitulu biciului
este acompaniatu de melodii germane, cantate de
lucratori, si man'a de maghiarisare dela Pest'a nu
a potutu patrunde pana la asta mica oasa limbi-
stica. Acésta stare idillica se terminá intr'o buna-
diminétia prin asediarea in comuna a unui notariu,
care aude atunci, candu 'lu numesci Urmagy. No-

bilulu „magyar ember“ n'a avutu alta ocupatiune mai intetitoare, decatu s'adune in giurulu seu pe locuitorii din Kis-Löd se apelleze la patriotismulu loru si se-i provóce a se rogá de ministeriu, cá se le permita schimbarea numeloru onorifice germane in nume maghiare. In faci'a unoru taiatori de lemne si a unoru carausi, cari sunt departe d'a face óre-care oppositiune politicea domnului Tisza, juristulu rabulistu totudeaun'a are sianse de reesire. In fapta se si otarira mai multi individi infricati a indepliní sfatulu datu si regimulu maghiaru, bunu precumu este, se'nduplecá — ceea-ce la suplici pentru scaderea dárei raru se intempla — a incuviintiá cu multa placere cererea locuitoriloru din Kis-Löd. O collectiune alésa de nume maghiare incarnate plecasse dejá catra satulu fericitu si fiindu-ca bunii ómeni, dupa cumu s'a observatu, nu cunosceau de feliu limb'a maghiara, se intemplá, ca nici unulu nu scia bine, cumu'lu chiama, incatu Sambat'a, candu li se respundea plat'a, cetindu-li-se numele, lucratorii se coteau unii pe altii si se intrebau de nume. Bravulu maghiaru néuasiu intr'aceea e incantatu de reusit'a operei sale si spera, ca pe svabii neprecauti in tempulu celu mai scurtu nu numai 'i-va botezá cu nume nobile, dér' i-va si maghiarisá cu totulu. Si de siguru i-va succede!“ — Déca in seclulu nostru, seclulu lumineloru, se mai potu intemplá astfelu de lucruri, déca astadi potu lamentá germanii astfelu, atunci ce vomu dice noi romanii, carora de candu suntemu in atingere cu domnii maghiari ne-au schimonositu in continuu atatu numele comuneloru catu si cele de familia? Chiaru si astadi e mai preferitu unulu cu unu i séu y in códa inaintea altui-a, care 'si conserva numele neschimbatu. Dabit Deus his quoque finem. V.

— (Date statistice pe an. scol. 1876/7). In protopopiatulu gr.-cath. alu Sibiului se afla 19 comune bis. provediute cu scóle proprii confessionali. Din acele, 17 comune bis. au edificia proprie de scóla edificate din materialu solidu, ér' in 2 comune, pruncii se instrúza in case inchiate. Afara de aceste, mai sunt 2 comune foste granitieresci, provediute cu scoli bune, care se afla sub conducerea si administrarea comitetului scolasticu alu fostului regimentu romanu de granitia I. In 6 comune bis., pruncii gr.-cath. suntu avisati a frecuentá scólele maioritatiloru precumpantórie greco-orientale. — Numerulu totalu alu prunciloru aflatori in etate de scóla pre an. scol. 1876/7 fú de 1022 insi (neconsiderandu aici pruncii din cele 2 comune foste granitieresci) si anume: 512 fetiori si 510 fetitie. Dintr'acestia frecuentara scól'a 434 fetiori si 438 fetitie. R.

— (Dlu N. Maioru par. rom. in V. Odorheiu), insarcinatu de mai multi conlocuitori ai sei din comitatulu Ternavei mici ne adreséza o scrisóre lunga in care se plange despre urmatoriulu casu: In comitatulu Cetatii de Balta, prefacutu acum in comitatu alu Ternavei mici s'a simtitu fórte de multu tempu necesitate unui adevératu advocatu romanu. In fine veni dela Budapest'a unu domnu cu numele Carolu Orbonasiu si se asiedia in D. S. Martinu cá advocatu romanu. Romanii 'lu primira cu braçiele deschise si cu incredere, inse scumpu au trebuitu se plátésca increderea acést'a. Dlu C. O. a capetatu o multime de processe cu anticipatiunea necessaria in bani, inse densulu in locu se lucre, a banche-tatu di si nópte pana ce au tenuu anticipatiunile, dupa aceea a luat frundia in buza si s'a dusu, fora a se sci unde. Se póte cá dlu C. O. se fi ajunsu in altu coltiu alu patriei, cá se mai adune niscái anticipatiuni dela romanii; pentru aceea se aduce acést'a la cunoscinti'a publicului romanu, cá se se ferésca de asemeni advocati necunoscuti.

— (Dómn'a Mari'a Rosetti) publica in „Rom.“ o dare de séma despre spitalulu numitu „Ospiciulu Independentii“, care, in urm'a nobilei d-sale staruintie a fostu stabilitu in Craiov'a pentru soldatii romani raniti. Dupace constata ca la appellulu d-sale a respunsu cu generositate atatu publiculu din Bucuresci, cu deosebire comerciu, catu si medicii, cari oferira servitiile loru gratis, si dómnele din Olteni'a, cari formara unu comitetu a caruia presiedintia a bine-voitu a o primi Mari'a S'a Dómn'a, dice, ca a depusu in manile acestui comitetu mai multu de catu a fostu promis, — ca-ci materialulu este destulu de considerabilu pentru 50 paturi. Au mai adausu unu patu completu, 28 de perne de lana, de prim'a

calitate si 12,486 lei noui in numerariu. Visitandu in Craiov'a cas'a destinata pentru ospiciu a gasitu ca e mare si spatiósa si ca intrens'a incapu destulu de comod 40 paturi; salele suntu mari si aerate si de alungulu antaiului etagiu se afla unu balconu mare avendu in faci'a o minunata panorama. Drii Felix si Calenderu si ceilalti medicii au dechiaratu din nou ca dloru au numai unu singuru scopu: a fi folositori armatei si patriei, oferindu liberu si gratuitu ajutoriulu loru pe catu va tiené resbelulu. La acésta dare de séma adauge dn'a Rosetti inca urmatórele prea frumóse si romanesce cuvinte:

„Armat'a merge nainte. Ambulantiile o urméza. Acést'a inse nu este de ajunsu. Ospiciile trebuie se fia pretutindeni, nnde se afla luptatorii romani. La lucru dér', fratii mei, surorile mele! Pretutindeni, unde soldatulu ranitu a primitu in ambulantie primele ingrigiri, se gasésca unu patu si totu ce'i trebuie pentru a s'a restabilire.

Am vediutu de aprópe brav'a nóstra armata! Ah! catu sunt de frumosi junii nostrii soldati! I-am vediutu plecandu — defilandu pe dimaintea portiloru, de unde barbati si femei le dau binecuventarile loru, de unde unele suspinau, altele plangeau, si altele, cu ochii muiati in lacrimi, le faceau semne de iubire si incuragiare. Am vediutu pe mam'a, care stringea man'a fiului ei, ea palida, elu suridiendu. Am vediutu pe soçi'a, punendu inca odata pe copilu in braçiele junelui seu tata, care plecá se lupte pentru patria. Am vediutu pe capii loru galopandu inaintea fiecarui regimentu si i-am auditu strigandu: „Sanetate copii!“ — Am auditu pe acesti frumosi si bravi copii, punendu tóta fragedimea, totu sufletulu loru plinu de iubire pentru familia si pentru patria in patru cuvinte, cari erau totuodata o rogaciune, unu adio, si unu „la revedere“, si respundiendu:

— Se traiesci, dle colonelu!
— Sanetate, bravi fii ai Romaniei! Nu este o singura anima, care nu ve tramite acést'a urare. Tiér'a intréga ve dice cu colonelii — sanetate copii! Tiér'a intréga repeta cu soldatulu: „Se trairi dd. coloneli! Se traiesca armat'a romana!“ La lucru dér', surorile mele, fratii mei, la lucru si grabnicu! Se ne stringemu lenga raniti, se ajutamu pe cei cari combatu. Oper'a, care a inceputu prin „Ospiciulu Independentiei“, se ia de acumu una mai mare intindere. Se ne respandimu prin tóte locurile. Se lucramu cu totii impreuna. Se inlaturamu miclele cestiuni de partite, de caste. Principii si muncitori, stapani si servitori, se ne unimu manele si anemele si se redicamu impreuna vocea pretutindeni si catu va tiené resbelulu pentru ajutoriulu ranitiloru. Fii si fratii nostrii combatu impreuna. Se ne unimu pentru binele comunu. Nici unulu se nu fia pré mare, nici unulu se nu fia pré micu, pentru a dá dupa midiolócele sale. Inca odata, se respingemu departe de noi ori-ce alta cugetare, de catu fratietatea romanésca.

... La lucru, si grabnicu! In numele celoru, cari ne sunt scumpi se ne unimu si se ajutam si pe raniti si pe ostasii sanetosii! Se nu uitamu pe cesti'a pentru ceilalti, pe ceilalti pentru cesti'a. Ajutoriu pentru toti, dela toti, grabnicu si cu iubire.“

— (La cheltuielile armatei romane. Guard'a civica). „Monitoriulu“ publica decretule domnesci, prin cari se deschide pe séma ministeriului de resbelu urmatóriele credite estraordinare: unu creditu de 25,000 lei pe luna, plat'a chiriei unoru vase inchiate dela d. Miltiade, A. Solomonu si altulu de 15,000 lei pentru plat'a personalului civilu si materialului combustibilu necesaru acelor vase; unu creditu de 10,000 lei pentru organizarea unui serviciu de transportu, care se servésca la alimentarea trupe-loru cu totu feliulu de aprovizionamente; in fine unu creditu de lei 283,855 pentru plat'a cheltueliloru necesare armatei concentrate in lun'a Iulie si care nu se potu acoperi din creditele ordinare prevediute in budgetu. Anume figuréza in diurnalulu consiliului ministriloru intre altele sum'a de 102,300 lei pentru cheltuelile de fabricarea panei ce s'a datu in natura, pentru efectivulu de 55,000 a 6 bani de omu pe di. Din acestu diurnalu mai vedemu ca pentru generali se socotescu cate 4 ratiuni de hrana pe di à 50 bani ratiunea, pentru oficerii superiori cate 3, ér' pentru cei inferiori cate 2 ratiuni pe di, totu à 50 bani. Plat'a ratiuniloru de hrana a oficeriloru sub-chirurgiloru, eleviloru de administratiune si altii face in totalu 55,877 lei noui pe luna. Tóte aceste credite estraordinare se voru acoperi din fondulu de 10 milióne acordate guvernului prin legea votata de corpurile legiuitóre si sanctiunata cu decretulu nr. 1,110 pentru trebuintiele ministeriului de resbelu. — Unu altu decretu domnescu numesce pe functionarii superiori, comandanti si sub-comandanti

ai gardei civice la legiunile din Barladu, Brail'a, Ploiesci, Iasi, Giurgiu si Craiov'a, apoi la batali- nelle din Buzeu, Turnu-Severinu, Pitesti, Bacau si Romanu.

Ajutoria pentru raniti.

Ofrande pentru soldatii romani raniti in resbelu cu Turci'a, ce s'au collectatu din comitatulu Fagarasiului de subscrisele:

Din comun'a Breaz'a s'au mai collectatu prin dn. not. Iuonu Hasiu dela: Iosifu Grecu 1 fl., Iuonu Hasiu not. 1 fl., Iuonu Tom'a 1 fl., Iuonu Tom'a, carcimariu 1 fl., Georgiu Pralea, parochu 1 fl., Iuonu Pulczsa, carcimariu 50 cr., Samuile Valeu 50 cr., Iosifu Tom'a 50 cr., Georgiu Zaganu 1 fl., Vasilie Tom'a 50 cr., Georgiu Grancea 1 fl. Sum'a 9 fl. v. a.

Din comun'a Veneti'a inferióra s'au mai collectatu prin dn'a Elisabeth'a Comaniciu, dela: Elisabeth'a Comaniciu 5 fl., George Comaniciu, directoru 3 fl. si 2 lei, Georgiu Comaniciu, parochu gr.-or. 2 fl., Nicolau Szászszobesi, parochu 1 fl., V. Comaniciu, preutésa gr.-or. 50 cr., Nicolae Onunu Badila 1 fl., Dumitru Savu economu 1 fl., Nicolae Stoica, primariu 1 fl., ved. Balasiu Cornicea, economu 1 fl., Nicolae Iuonu Comaniciu, economu 1 fl., Francisc'a Veres 2 fl. 50 cr., Nicolae Comaniciu, notariu 1 fl. Dela domnulu: George Boboia, primariu din Venetia superióra 1 fl. Sum'a 21 fl. si 2 lei noi.

Din comun'a Vadu s'au mai collectatu prin dn. Georgiu Boeriu, dela: Georgiu Boeriu 20 fl., Iacobu Margineanu Ev'a 2 fl., George Morariu 1 fl., George Raica 30 cr., George Bacila An'a 30 cr., Ioane Boeriu 20 cr., Nicolae Cosma 20 cr., Nicolae Urianu 30 cr., Iacobu I. Boeriu 20 cr., Samuile Urianu 20 cr., Arseniu P. Bunea 1 fl. 30 cr., Nic. Cosgaria 1 fl., I. Cosgaria 1 fl., Samuile Boeriu 50 cr., George Gavrilu 20 cr., George I. Pasarariu 50 cr., Ios. Boeriu 40 cr., George Cosma 20 cr., Iuonu Albu 20 cr., Iacobu Tomasiu Popa 20 cr., George Posta 10 cr., Simeonu Popu 20 cr., Theodor'a Safna 30 cr., Georgiu Strimbu 20 cr., An'a Georgiu Popa 1 fl., Ev'a Nicolae Popa 1 fl., A. B. 1 fl., P. 1 fl., An'a Iuhász 50 cr., An'a Macaveiu 3 fl., Iudith'a Negrille 2 fl.

Sum'a 40 fl. 50 cr.
Sum'a totala: 70 fl. 50 cr. si 2 lei noi.
Anastasi'a Popescu m. p. Zinca Romanu m. p.

Scól'a comerciala publica si INSTITUTU DE EDUCATIUNE a lui Henricu Burchez, professoru de gimnasiu in BRASIOVU.

Acést'a scóla comerciala, autorizata de guvern, consta din trei cursuri, in cari se propunu tóte obiectele de inventamentu ale sciintieloru comerciali, dupa modelulu scóleloru celoru mai escelinte din orasiile mari europene. Totu-odata elevulu póte se-si cultive si limb'a sa materna, precumu e cea romana si maghiara, cari in asemeni scoli din strainetate nu se propunu. Elevii, cari au absolvitu acést'a scóla, se bucura de aceleasi drepturi si favoruri, de cari se bucura elevii absoluti dela ori-care alta scóla; intre altele se bucura de favorulu, ca potu intrá cá voluntari pe unu anu in armata. In legatura cu scól'a commerciale este si institutulu de educatiune. Anulu scolasticu se incepe la 1 Septembrie st. n. Planulu de instructiune se capeta gratis. 1—3

Pentru maestrii lemnari.

Se escrie concursu la licitatiunea publica, care se va tiené la 26 Augustu 1877 c. n. (14 Aug. c. v.) pentru redicarea de doua edificia scolari din materialu de lemne si anumitu: in Siáulia de Campia (Mező-Sály) la 10 óre antemerid., éra in Grebenisiulu de C. (M. Gerebenes) la 3 óre postmerid. — Licitatiunea va fi minnenda, éra sum'a de eschiamare 1200 fl. v. a. pentru scól'a din Siáuli'a si 1000 fl. v. a. pentru cea din Grebenisiu. Vadiulu ce se va depune va fi 10% din sum'a de eschiamare. — Planurile precumu si conditiunile de licitatiune se potu vedé si pana atunci la subscrissulu in Sacalulu de Campia.

Sacalu, in 4 Aug. 1877.

In cointielegere cu comitetele scolastice respective:

Basilii Crisanu,

2—3 v.-protop. gr.-cath. alu Pogacelei.

Cursulu la burs'a de Vien'a din 14 Augustu st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.10	Oblig. rurali ungare . . .	75.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	66.70	„ „ Banat-Timis. . .	74.50
Losurile din 1860 . . .	111.25	„ „ transilvane. . .	74.—
Actiunile bancei nation. . .	818.—	„ „ croato-slav. . .	—
„ instit. de creditu . . .	175.90	Argintulu in marfuri . . .	105.25
Londr'a, 3 luni . . .	120.50	Galbini imperatesci . . .	5.74
		Napoleond'ori . . .	9.71
		Marci 100 imp. germ. . .	59.30